

Catalina Aguiló

El passat 18 de novembre deiem adéu a Miquel Porter i Moix, mestre de tots aquells que, de qualque manera ens hem dedicat a investigar i a gaudir del món del Cinema. Aquests dos conceptes, investigar i gaudir, eren inseparables en la tasca d'en Miquel. Jo el vaig conèixer quan em vaig decidir a fer història del cinema a quart dels estudis d'Història de l'Art. Aleshores el departament de cinema era una mena de cau on s'arreglaven gent de la més estranya procedència. Fou aleshores que, per fer un treball de curs, en Miquel em va animar a recopilar informació sobre el cinema a Mallorca. Ja no me'n vaig poder desenganxar. L'any següent em vaig matricular a dues optatives, que ell impartia ben originals per cert: Comèdia cinematogràfica nord-americana i El vampir. A aquesta darretera els alumnes matriculats ens divertírem investigant tota connexió del món de la religió, de la filosofia, de la història, de l'art i, és clar del cinema, amb els vampirs i el seu desig de sang!

En Miquel era una persona que et feia entrar de ple en tot allò que feia, et contagiava el seu entusiasme, que

era molt, i la seva incansable activitat. La música, la lectura, el cinema, Catalunya, tot era una font inesgotable de feina, de lliurar-se i, també, de plaer. Sempre recordaré les seves classes d'història del cinema i els seus comentaris als films. Fins i tot la pel·lícula més "totxo" es feia divertida: em vénen al cap els seus comentaris a *El Nacimiento de una Nación (Birth of a nation)*, de D.W. Griffith. Ja sé que no és correcte dir-ho, ha estat la única vegada que l'he pogut veure completa.

A part del departament de cinema de la facultat, el record d'en Miquel Porter va unit a altres dos espais, també ben estranys. Un era la secció cinematogràfica Fructuós Gelabert de l'Institut del Teatre. Un petit xibiú al Palau Güell del carrer Conde del Asalto (ara Nou de la Rambla), ple de llibres, documentació, retalls de diari, fitxes i bobines de pel·lícula. Allà li vaig ajudar a ordenar els fitxers de bibliografia i documentació, malgrat de vegades, fins i tot, fes por entrar-hi. Una cosa semblant passava a l'altre espai que en Miquel tenia cura: un pis al costat de la llibreria Porter, la llibreria familiar, al carrer del Portal de l'Àngel. Allà hi arreglaven cartells de cinema, programes de mà, revistes i una

bibliografia extensa sobre cinema. (Ara al fons de la filmoteca de Catalunya).

En Miquel va ser el creador d'una escola d'investigadors de la Història del cinema a Catalunya i també a les Illes. Alguns, com Palmira González són ara els seguidors de la seva tasca a la Universitat de Barcelona. Però també va crear escola en altres àmbits, com la música, gran aficionat

a l'òpera fou un dels creadors dels Setze jutges i de la "nova cançó", així com també fou un dels que més empenyeren perquè la Universitat Catalana de Prada anàs endavant, en uns moments en què la cultura catalana no tenia l'estatus de llibertat que té ara.

També s'ha de parlar de la seva tasca al front del Servei de Cinematografia de la Generalitat de Catalunya en els primers anys de la transició. Malgrat fos partidari de les versions originals subtítolades, fou un dels impulsors del doblatge de les pel·lícules al català. Fou en aquesta època que dirigí la meua tesi de llicenciatura sobre Josep Truyol i Otero, pioner del cinema a Mallorca. La seva direcció fou encoratjadora i d'una gran riquesa per a la meua feina. La seva col·laboració fou tal que, fins i tot, em deixà un espai a la direcció general perquè treballàs tranquil·lament. Gràcies a ell, aquesta tesi arribà a bon port i es publicà amb un pròleg seu, que sempre tindrà el meu agraïment.

Recordo una vegada, ja fa anys, en què vaig anar a Barcelona a donar una conferència sobre el cinema a Mallorca. En Miquel em va presentar i es va entusiasmar tant amb aquesta presentació, lloances a part, que quasi no vaig tenir temps de parlar, però crec que tots li agraïrem la bona estona que ens va fer passar, molt més bona que si hagués parlat jo tot el temps.

La darrera vegada que vaig veure en Miquel Porter fou, precisament, fa un any a Barcelona. En Pep Toni Mendiola i jo hi anàrem a col·laborar en un vídeo sobre el cinema dels anys 20 als Països Catalans. Vídeo en el qual també hi col·laborava en Miquel. El vaig trobar canviat, més gran, però amb la seva activitat i ganes de sempre, amb la seva clarividència en la manera d'expressar les idees i en la seva visió de la història, de l'actualitat i del cinema. Em va agradar veure'l, ja que feia molt de temps que no ens havíem vist, tan sols, havíem tingut converses telefòniques. Ara, després de conèixer la seva mort, aquesta trobada es converteix en més significativa. Em va tornar a animar a fer la tesi doctoral, que ell m'havia començat a dirigir i que no he arribat a enllestir mai. Ara em serà encara més difícil fer-ho sense en Miquel. Et recordarem Miquel, adéu siau. ■

